

אינדקס גניזה לנייר ומוצריו

פסקי הלכות מאת פוסקי הדור
על פי ספר 'גנזי הקודש'
על הלכות גניזה וכבוד ספרים

מיחזור נייר

במענה לשאלות הציבור, עקב חלוקת פחי מיחזור ברחבי השכונות, מוגשת בזאת רשימת פריטים הטעונים גניזה, לעומת הפריטים הניתנים למיחזור.

מה מיחזור נייר?

תהליך שבו מפרקים נייר משומש לחומר גלם, ממנו מייצרים נייר לשימוש חוזר.

כיצד ממחזרים נייר?

במפעלי המיחזור הנייר עובר תהליך של גריסה. לאחר מכן הוא מוכנס לבריכת מים עם חומרים כימיים, המוחקים את הכתב, והופכים את הנייר לעיסה ולחומר גלם חדש. ממנו מייצרים 'נייר ביתי מתכלה', דהיינו: נייר טואלט, טישיו ומגבות נייר!

התוצר המוגמר ממנו מיוצר 'נייר ביתי מתכלה'

תהליך איבוד הנייר בתוך בריכה והפיכתו לעיסה

הנייר נכנס לסכין ערבול

דברי תורה אסור למחזור!

- א.** תהליך זה של גריסה, מחיקת הכתב ופירוק הנייר במים הינו מעשה של איבוד והשחתה, דבר האסור לחלוטין בדברי תורה וחפצי קדושה.
(רמב"ם פ"ו יסודי התורה הל"ח. ועי' 'גנזי' הקודש' פ"ח הערה ז' בשם גדולי ישראל)
- ב.** קיים איסור נוסף להפוך חפצי מצוה לתשמישים בזויים, וקל וחומר בדברי תורה.
(או"ח סי' כ"א סע"ב, ובמ"ב סע"א סק"ג וסק"ו)

הלכה למעשה

- שאלה:** מה אסור להניח במיכלי המיחזור?
- תשובה:** דברים שטעונים גניזה, וכן דברים שדינם 'לא בבזיון'.
- שאלה:** מה אפשר להניח במיכלי המיחזור?
- תשובה:** כל דבר שמותר להביאו לידי בזיון. (עי' כרוזים מגדולי ישראל, בסוף ספר 'גנזי הקודש').

לתשומת לב:

א. האינדקס שלפנינו נועד בעיקר להפנות את תשומת הלב לפריטים שדינם לא מספיק ידוע. לכן דברים פשוטים הידועים לכולם כטעונים גניזה כמו: חומש, סידור וכדו', לא נכתבו בו.

ב. חפצי חול שכתוב עליהם ציטוטי קודש, כגון: מפיונים עם הציטוט ממסכת אבות ה' כ"א, "בן י"ג למצוות", או כוסות קרטון לבר מצווה עם הפסוק "והיו לטוטפות בין עיניך", דינם כדין הציטוט וטעונים גניזה.

ג. דברים שדינם 'לא בבזיון', כגון: קשוטי סוכה ללא ציטוטי קודש, מעיקר הדין מותר להניחם במקום הפקר שאין בני אדם הולכים שם, או אפשר לשורפם. אך אין להשליכם לאשפה או למיחזור, שהוא דרך בזיון. ואפשר לגנזם עם שאר כתבי הקודש.

לקבלת חומר זה ולברורים

כל הערה תתקבל בברכה

ועד ההלכה לענייני גניזה | 02-6247814 | gnizagniza@gmail.com

גניזה כללית (ע"ר) | 08-9740876 | office@gniza.org.il

אותיות	אותיות א' ב' ללימוד ילדים	אינו טעון גניזה
אמן	הכותב לחברו איחולי ברכות, ומסיים במילה 'אמן'	אינו טעון גניזה
אריזת מזון	אריזת מזון עם ציון שם הברכה ברמז. כגון: שהכל / ב. שהכל / ברכת שהכל אריזת מזון עם ציון ברכת המאכל בפרוש. כגון: ברכתו שהכל אריזת מזון ותויות של בקבוקים שמודפס עליהן הוראת זהירות הלכתית. כגון: 'למניעת חילול שבת יש לפתוח הסגר לפני שבת' ציטוט ברכה שלמה (אף אם שם ד' נכתב ברמז) ציטוט חלק מברכה שיוצאים בה ידי חובה. כגון: 'ברוך המבדיל בין קודש לחול' ציטוט חלק מברכה שאין יוצאים בה ידי חובה. כגון: 'שהכל נהיה בדברו' ציטוט חלק מברכה לצחות לשון. כגון: 'שהחינו וקימנו והגיענו לזמן הזה' 'ברוך דיין האמת' שנכתב במודעת אבל גיליונות ספרי קודש שנדפסו לשם ניסיון, או שנפסלו משימוש תוך כדי הדפסה וכריכה	אינו טעון גניזה, וכך ראוי לציין לא בכזיון, ויש אומרים שזו הוראת הלכה וטעון גניזה אינו טעון גניזה טעון גניזה טעון גניזה אינו טעון גניזה, ויש אומרים שטעון גניזה אינו טעון גניזה טעון גניזה
ברכה	המיועדת מתחילתה לשימוש נפרד בכל דף דף הוראות לבדיקת תולעים / דגים, ללא ציטוט הלכות דף הוראות צניעות לנשים דף קשר / פרשת שבוע של ילדים עם דברי תורה דף ריק בספר קודש דף שהתחילו לכתוב בו דברי תורה דף עם דברי תורה, שנמחק או נקרע חלק ממנו או כולו דפי הגהה או העתק שמש הזמנה עם ציטוט חלקי פסוקים או חז"ל * הזמנה בכתב אשורית עם תגים (גם ללא פסוקים) ציטוטי הלכות או התוכן שלהן הוראות הלכתיות. כגון: 'נילוש במי פרות וברכתו מזונות' תזכורות הלכתיות שאינן כתובות בניסוח הלכתי. כגון: 'יש לזכור לעשות עירוב תבשילין' זמני הלכה - סוף זמן קריאת שמע ותפילה זמני היום - זריחה, חצות, שקיעה, כניסת שבת ויציאתה ציון שם הפטרת שבת בלוח שנה זמירות שבת שיש בהן שם השם, פסוק או הלכות שבת זמירות שבת שיש בהן שבח השבת בלבד	אינו טעון גניזה בדרך כלל טעון גניזה טעון גניזה טעון גניזה כל הדף טעון גניזה כל החלקים טעונים גניזה טעון גניזה הציטוט בלבד טעון גניזה לא בכזיון טעון גניזה טעון גניזה אינו טעון גניזה לא בכזיון אינו טעון גניזה, ויש אומרים שטעון גניזה אינו טעון גניזה הדף טעון גניזה טעון גניזה לא בכזיון טעון גניזה אינו טעון גניזה
הלכה	תזכורות הלכתיות שאינן כתובות בניסוח הלכתי. כגון: 'יש לזכור לעשות עירוב תבשילין' זמני הלכה - סוף זמן קריאת שמע ותפילה זמני היום - זריחה, חצות, שקיעה, כניסת שבת ויציאתה ציון שם הפטרת שבת בלוח שנה זמירות שבת שיש בהן שם השם, פסוק או הלכות שבת זמירות שבת שיש בהן שבח השבת בלבד	אינו טעון גניזה לא בכזיון, ויש אומרים שטעון גניזה אינו טעון גניזה הדף טעון גניזה טעון גניזה לא בכזיון טעון גניזה אינו טעון גניזה
זמירות שבת	זמירות שבת שיש בהן שם השם, פסוק או הלכות שבת זמירות שבת שיש בהן שבח השבת בלבד	טעון גניזה לא בכזיון
חוט	חוט שתפרו בו ספר קודש	טעון גניזה
חוצצים	חוצצים לקלטר של דברי תורה	אינו טעון גניזה
חז"ל	ציטוט מתורה שבעל פה, או התוכן שלהם *	טעון גניזה
טלית גדול וקטן	בלי פתילי הציצית	לא בכזיון
כיפה	עם פתילי הציצית	לא בכזיון, והמחמיר לגונזם
כריס	כריס (ללא ציטוטי קודש)	אינו טעון גניזה
כרטיס הגרלה	כרטיס הגרלה וכדו', עם ציטוט חלקי פסוקים, חז"ל, הלכה או תפילה *	טעון גניזה
כריכה	כריכה לספר קודש	בדרך כלל טעון גניזה
כתב	כתב אשורית (וסת"מ), אין לכתוב בו דברי חול. עבר וכתב: 1. בכתב יד אף בלי תגים 2. מודפס עם תגים 3. מודפס בלי תגים	לא בכזיון לא בכזיון אינו טעון גניזה
כתבים שונים	כתב ברייל, לדברי תורה כתב רש"י, לדברי חול כתב מטושטש שלא ניתן לקרוא בשום אופן בראיה טבעית	טעון גניזה אינו טעון גניזה אינו טעון גניזה
לוגו	לוגו של מוסד עם חלק מפסוק *	טעון גניזה
לוח ספירת העומר	לוח ספירת העומר	בדרך כלל טעון גניזה
לוח שנה	לוח שנה יהודי	בדרך כלל טעון גניזה

לתשומת לב: כל פריט שדינו 'לא בבזיון' אסור לשים באשפה או במיחזור (ראה הערה ג')

מבחן	מבחן במקצועות קודש	בדרך כלל טעון גניזה
מדבקה	לחיזוק הספר	טעון גניזה
מודעה	לסימון סוג הספר	אינו טעון גניזה
מוסר	מודעה (ברחוב, בעיתון או בחוברת פרסום) עם ציטוט חלקי פסוקים, חז"ל, הלכה או תפילה*	טעון גניזה
מכתבי חול וניירת משרדית	קטע מוסר עם משמעות דברי תורה	טעון גניזה
מחברת	בלאנקים, מעטפות ומכתבים עם חלקי פסוקים, חז"ל, הלכה או תפילה *	רק הציטוט טעון גניזה
מפית	מחברת המיועדת לדברי תורה (גם של ילדים), שהתחילו לכתוב במקצתה דברי תורה	כל המחברת טעונה גניזה
משחקים	מפית לחלות שבת (ללא ציטוטי קודש)	אינו טעון גניזה
מראי מקומות	חלקים של משחקי יהדות עם חלקי פסוקים, חז"ל, הלכה או תפילה *	טעון גניזה
ניילונים	מראי מקומות בלי משמעות של דברי תורה	אינו טעון גניזה
סגולות	ניילונים להנחת דברי תורה בלבד ובקביעות	טעון גניזה
סימניה	שמקורן בחז"ל	הציטוט טעון גניזה
סיפורים	שאין מקורן בחז"ל	הציטוט אינו טעון גניזה
סימניה	סימניה לספר קודש	אינו טעון גניזה
סיפורים	סיפור חז"ל המעובד לילדים	טעון גניזה
סיפורים	סיפור חול שיש בו חלקי פסוקים, חז"ל, הלכה או תפילה *	רק הפסוק טעון גניזה
ספר	סיפור חול להמחשת הלכה	כל הסיפור טעון גניזה
עטיפה	ספר קודש חדש, או חלקים מספר חדש שלא למדו בהם	טעון גניזה
עיתונים / עלוני פרסום	לספר או למחברת קודש כדי לנאותם בקביעות	טעון גניזה
עיתונים / עלוני פרסום	לספר למתנה	אינו טעון גניזה
עיתונים / עלוני פרסום	לספר או למחברת קודש לשמירה	אינו טעון גניזה
עיתונים / עלוני פרסום	לספרים היוצאים מבית דפוס	אינו טעון גניזה
עיתונים / עלוני פרסום	מדורים קבועים או מוספים שעיקרם לדברי תורה	טעונים גניזה
עיתונים / עלוני פרסום	חלקים שעיקרם לדברי חול, ולפעמים יש בהם ציטוטי קודש: א. אם יודע או רואה שיש בהם דברי תורה	טעונים גניזה
עיתונים / עלוני פרסום	ב. אם אינו רואה או יודע	- יש אומרים שחיוב לבדקם - יש אומרים שיש מקום להקל לזורקם, אך המחמיר לגונזם תבוא עליו ברכה - יש מקילים לעטפם ולהניחם ליד האשפה
עלוני שבת	עלוני שבת שלא למדו בהם	טעונים גניזה
פיוטים	פיוט שלם	טעון גניזה
פירורים	ציטוט חלקי (ללא שם קודש, פסוק או דברי תורה)	אינו טעון גניזה, ויש אומרים שטעון גניזה
פירורים	מקדיחת ספר או מניקוב דפי קודש שלמדו בהם	טעונים גניזה
פירורים	מקדיחת ספר או מניקוב דפי קודש שלא למדו בהם	אינם טעונים גניזה
פירורים	ציטוט פסוק שלם	תמיד טעון גניזה
פירורים	ציטוט חלקי פסוקים תלוי האם יש לציטוט משמעות של פסוק, והאם הכוונה לפסוק. כדלהלן:	אינו טעון גניזה
פירורים	1. מילה אחת (בדרך כלל אין לה משמעות פסוק)	אינו טעון גניזה
פירורים	2. ב' מילים (בדרך כלל אין להן משמעות פסוק)	אינו טעון גניזה
פירורים	ב' מילים שהן צווי בפני עצמו. כגון: 'לא תגנוב'	טעון גניזה
פירורים	3. ג' מילים ומעלה, ומציינים את מקור הפסוק	הכוונה לפסוק וטעון גניזה
פירורים	ג' מילים ומעלה, אם לא מציינים את מקור הפסוק, ומתוך הדברים ניכר שהכוונה ל: מליצה וצחות לשון / סיפור דברים / לכרך את הזולת / לשבח מעשים טובים / תיאור אדם כשר	אינו טעון גניזה
פירורים	ג' מילים ומעלה אם לא מציינים את מקור הפסוק, אולם מתוך הדברים ניכר שהכוונה לפסוק	טעון גניזה
פירורים	ניתן לפטור ציטוטי פסוקים מגניזה באופנים הבאים:	אינו טעון גניזה
פירורים	1. נעשה שינוי בסדר המילים בכל חלקי הפסוק	טעון גניזה
פירורים	2. נעשה שינוי מרבים ליחיד או להיפך, בכל חלקי הפסוק	אינו טעון גניזה
פירורים	השינויים הבאים אינם פוטרים:	טעון גניזה
פירורים	1. נעשה שינוי מכתוב מלא לחסר או להיפך	טעון גניזה
פירורים	2. נכתב בצורת קשת או במאונך	טעון גניזה
פירורים	3. נכתב לגימטריה	טעון גניזה
פירורים	4. נכתב עם קו מפריד בין אות לאות (כ-ז-ה)	טעון גניזה

פנקס	עם דפים נתלשים, והתחיל לכתוב בו דברי תורה	רק דפים שיש בהם דברי תורה טעונים גניזה
ציורים ותמונות	על פרשת שבוע וכדו' להמחשה או להבנת הלימוד, ללא דברי הסבר	אינו טעון גניזה
ציורים ותמונות	על פרשת שבוע וכדו' להמחשה או להבנת הלימוד, כולל דברי הסבר	טעון גניזה
צילום כתבי קודש	צילום כתבי קודש, אף אם לא למדו בהם	טעון גניזה
ציצית	פתיל ציצית שנקרע	לא בכזיון, והמחמיר לגונזם תבוא עליו ברכה
קבלה	קבלה מפנקס צדקה וכדו', עם ציטוט חלקי פסוקים, חז"ל או תפילה *	טעון גניזה
קופסא מקרטון	המחבר ספרים לסט ואינו עשוי לנוי	אינו טעון גניזה
קופסא מקרטון	המחבר ספרים לסט ועשוי לנוי בקביעות	טעון גניזה
קופסא מקרטון	לאתרוג (ללא ציטוטי קודש)	אינו טעון גניזה
קופסא מקרטון	לברכונים ללא כריכה	טעון גניזה
קופסא מקרטון	לברכונים עם כריכה	לא בכזיון
קופסא מקרטון	להובלת ספרים	אינו טעון גניזה
קופסא מקרטון	להנחת גניזה בקביעות	טעון גניזה
קופת צדקה	קופת צדקה מקרטון (ללא ציטוטי קודש)	אינו טעון גניזה
קונטרסים	קונטרסים שנפסלו לשימוש בעת ההדפסה והכריכה	טעון גניזה
קישוטי סוכה	קישוטי סוכה (ללא ציטוטי קודש)	לא בכזיון
קלטר	קלטר לדברי תורה בלבד	טעון גניזה
קמיע	קמיע	טעון גניזה
שאלות	שאלות בנושאים תורניים עם תוכן דברי תורה	טעון גניזה
שוליים	שנחתכו מדפים ושכפולים במקצועות קודש שלמדו בהם	טעון גניזה
שוליים	שנחתכו מדפים ושכפולים במקצועות קודש שלא למדו בהם	לא בכזיון
שוליים	שנחתכו מספרים שלמדו בהם	טעון גניזה
שוליים	שנחתכו מספרים שלא למדו בהם	לא בכזיון
שם	שם מקום שיש בו שם קודש. כגון: 'בית אל'	אינו טעון גניזה
שם	שם אדם או משפחה שיש באותיותיו שם קודש. כגון: 'אליהו אלקובי'	אינו טעון גניזה
שם	שם מוסד שהוא חלק מפסוק	אינו טעון גניזה
שמות קודש וכינויים	ז' שמות שאינם נמחקים, שנכתבו ככתבם עם קו מפריד בין האותיות (כ-ז-ה)	מחלוקת אם טעונים גניזה. גם למתירים אין לזרוקם בכזיון
שמות קודש וכינויים	אלוקים, ב"ה, אי"ה, בעז"ה	יש מחמירים לגונזם
שמות קודש וכינויים	ד' (במקום ה'), ק-ל, הקב"ה, השם, השי"ת, בעזה"ש, איה"ש, בה"ש	אינם טעונים גניזה, וכך ראוי לכתוב לכתחילה
שמות קודש וכינויים	כינויים לשם השם. כגון: רחום, חנון וכדו', אם ניכר שהכוונה לשם שמים	טעון גניזה
שמות קודש וכינויים	'המקום ינחם אתכם בתוך שאר אבלי ציון וכו''	לא בכזיון
שמות קודש וכינויים	'שלום' - אחד משמותיו של הקדוש ברוך הוא: אם הכוונה לשם השם	טעון גניזה
שמות קודש וכינויים	אם הכוונה לדברי חול. כגון: "ש שלום בין פלוני לפלוני"	אינו טעון גניזה
שמות קודש וכינויים	אם מברך את חברו וכותב 'שלום רב' או 'שלום וברכה'	אינו טעון גניזה
שמות קודש וכינויים	אם כותב מכתב לחברו, ומתחיל או מסיים במילה 'שלום' (לבד)	ראוי להחמיר לגנוז, או לכתוב שלו' או שלם
שקית	להנחת מזוזה בקביעות	טעון גניזה
שקית	לדברי תורה / גניזה בקביעות	טעון גניזה
תמונות רבנים	תמונות רבנים (ללא ציטוטי קודש)	אינו טעון גניזה
תפילות	תפילות מגדולי הדורות שהתקבלו בכלל ישראל. כגון: תפילת השל"ה	טעון גניזה
תפילת הדרך	תפילת הדרך (גם בלי שמות קודש)	טעון גניזה

*** הציטוט טעון גניזה רק אם יש בו משמעות דברי תורה, ומתוך הדברים ניכר שהכוונה לדברי תורה ולא למליצה וצחות לשון, או סיפור דברים. כמבואר בספר 'גנזי הקודש' פרקים ט', י', י"ב.**